

■ «Άς ακούσουμε οί Έλληνες...»

Άγιος Κοσμάς ό Αϊτωλός* (1714-1779)

Πριν τριακόσια χρόνια, στα μαύρα και σκοτεινά χρόνια της Τουρκοκρατίας ανέτειλε ένα άστέρι, ένα φωτεινό μετέωρο, που έξακολουθεί και θα έξακολουθεί να στέλνει τó δυνατό φώς του στην πορεία της ιστορίας της Πατρίδας μας. **Είναι** ή μορφή του Ίερομάρτυρα Κοσμά του Αϊτωλού, του Πατρο-Κοσμά.

Όσο απομακρυνόμαστε από την εποχή του, τόσο και πιό πολύ γίνεται αισθητή ή ανάγκη να μās φωτίζει ή φωτεινή αυτή μορφή, γιατί ύπηρεξε πρωτοπόρα, ευαίσθητη στα κοινωνικά θέματα τών Έλλήνων-ραγιάδων τών χρόνων του, και οί τοποθετήσεις του πάνω σ' αυτά ισχύουν διαχρονικά.

Στα τριακόσια χρόνια από την γέννησή του (2014), άς ακούσουμε οί Έλληνες την βροντερή φωνή του, που συγκράτησε τούς προγόνους μας από τόν άφελληνισμό, τόν εξισλαμισμό, την άμάθεια και την κοινωνική έξαθλίωση.

Ελάχιστα δείγματα αυτά της φλογερής καρδιάς και του άργυπνου πνεύματος αυτού του μεγάλου τέκνου της Έκκλησίας, αυτού του μεγάλου Έλληνα. **Εύπνησε** συνειδήσεις τότε. **Μπορεί** και τώρα.

Η μνήμη του Αγίου Κοσμά του Αϊτωλού έορτάζεται από την Έκκλησία μας στις 24 Αυγούστου.

* * *

Απανθίσματα από τις Διδαχές

Γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ τὴν μόρφωση

Στὴν ἐποχὴ πὺ ἡ παιδεῖα
ἦταν σπανιότατο ἢ ἀνύπαρκτο ἀγαθὸ

«Ἐχετε σχολεῖον ἐδῶ εἰς τὴν χώραν σας
νὰ διαβάζουν τὰ παιδιὰ;

- Δὲν ἔχομε, ἄγιε τοῦ Θεοῦ.

- Νὰ μαζευθῆτε ὅλοι σας νὰ κάμετε ἕνα
σχολεῖον καλόν, νὰ βάλετε καὶ ἐπιτρό-
πους νὰ τὸ κυβερνοῦν, νὰ βάνουν διδά-
σκαλον νὰ μανθάνουν γράμματα, πλού-
σια καὶ πτωχά... Διότι χωρὶς σχολεῖον, πε-
ριπατοῦμεν εἰς τὸ σκότος».

* * *

Διδαχὴ Α'

«Καλύτερον, ἀδελφέ μου, νὰ ἔχης ἑλλη-
νικὸν σχολεῖον, παρὰ νὰ ἔχης βρούσες
καὶ ποτάμια. Διότι οἱ βρούσες ποτίζουν τὸ
σῶμα, τὰ δὲ σχολεῖα ποτίζουν τὴν ψυχὴν.
Καὶ ὡσὰν μάθης τὸ παιδί σου γράμματα,
τότε λέγεται ἄνθρωπος».

Διδαχὴ Ε'

Γιὰ τὴν θέσιν τῆς γυναῖκας

Στὴν ἐποχὴ πὺ τὴν γυναῖκα
τὴν θεωροῦσαν
δεύτερης ποιότητος ἄνθρωπο

«Ἰσα τὴν ἔκαμεν ὁ Θεὸς τὴν γυναῖκα με-
τὸν ἄνδρα, ὄχι κατωτέρα. Ἐδῶ πῶς τὰς
ἔχετε τὰς γυναῖκας;

- Διὰ κατωτέρας.

- Ἀνίσως, ἀδελφοὶ μου, καὶ θέλετε νὰ
εἴσθε καλύτεροι οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὰς γυ-
ναῖκας, πρέπει νὰ κάμνετε καὶ ἔργα καλ-
λίτερα ἀπὸ αὐτάς... Πρέπει καὶ σύ, ὦ ἄν-
δρα, νὰ μὴν μεταχειρίζεσαι τὴν γυναῖκα
σου ὡσὰν σκλάβο, διότι πλάσμα τοῦ Θεοῦ
εἶναι καὶ ἐκείνη καθὼς καὶ σύ. Τόσον
ἐσταυρώθηκεν ὁ Θεὸς δι' ἐσέ, ὅσον καὶ
δι' ἐκείνην. Πατέρα λέγεις ἐσὺ τὸν Θεόν,
πατέρα τὸν λέγει καὶ ἐκείνη. Ἐχετε μίαν
πίστιν, ἕνα βάπτισμα -δὲν τὴν ἔχει ὁ Θεὸς
διὰ κατωτέραν».

Διδαχὴ Α'

Ψυχή και Χριστός

Στήν ἐποχή
τῶν ἀθρόων ἐξιλαμισμῶν
καί τῶν μαρτυριῶν

«Τοῦτο σᾶς λέγω καί σᾶς παραγγέλω, κᾶν ὁ οὐρανός νά κατέβη κάτω, κᾶν ἡ γῆ νά ἀνέβη ἐπάνω, κᾶν ὅλος ὁ κόσμος νά χαλάσῃ, καθὼς μέλλει νά χαλάσῃ, σήμερον αὐριον, νά μὴν σᾶς μέλλει τί ἔχη νά κάμῃ ὁ Θεός.

Τὸ κορμί σας ἄς τὸ τηγανίσουν· τὰ πράγματά σας ἄς τὰ πάρουν· μὴ σᾶς μέλλει δώσατέ τα· δὲν εἶναι ἰδικά σας. Ψυχή καί Χριστός σᾶς χρειάζονται.

Αὐτὰ τὰ δύο ὅλος ὁ κόσμος νά πέσῃ, δὲν ἢμπορεῖ νά σᾶς τὰ πάρῃ, ἐκτὸς καί τὰ δώσετε μὲ τὸ θέλημά σας. Αὐτὰ τὰ δύο νά φυλάξετε, νά μὴν τὰ χάσετε».

Διδαχὴ Δ'

Γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα

Ἀφοῦ ἡ γλῶσσα
εἶναι στοιχεῖο ἐθνικότητος*

«**Ν**ὰ σπουδάσετε τὰ παιδιά σας νά μαθαίνουν ἑλληνικά, διότι καί ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν καί τὸ Γένος μας εἶναι Ἑλληνικόν. Καί ἂν δὲν σπουδάσῃς ἑλληνικά, ἀδελφέ μου, δὲν ἢμπορεῖς νά καταλάβῃς ἐκεῖνα πού ὁμολογεῖ ἡ Ἐκκλησία μας...».

«**Ὅ**ποιος χριστιανὸς ἄνδρας ἢ γυναῖκα ὑπόσχεται μέσα εἰς τὸ σπίτι του νά μὴν κουβεντιάσῃ ἀρβανίτικα, ἄς σηκωθῇ ἀπᾶν νά μου τὸ πῆ καί ἐγὼ νά πάρω ὅλα του τὰ ἁμαρτήματα εἰς τὸν λαιμόν μου...».

Ὁ ἄνθρωπος πλάσμα τοῦ Θεοῦ

Γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ
οἱ αἰσθήσεις μας*

«Μὰς ἔδωκεν ὁ πανάγαθος Θεός,
ἀδελφοί μου, τὰ μάτια νὰ βλέπωμε
τὸν οὐρανόν, τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην
καὶ τὰ ἄστρα καὶ νὰ λέγωμεν:

ᾠ Θεέ μου, ἐὰν ὁ ἥλιος ὅπου εἶναι
πλάσμα σου εἶναι τόσο λαμπρός,
ἀμὴ τὸ ἅγιόν σου ὄνομα, ὅπου εἶσαι
ποιητὴς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ποι-
ητὴς καὶ πλάστης, πόσον εἶσαι λαμ-
πρότερος;

ᾠ Θεέ μου, ἀξιώσόν με νὰ σὲ ἀπο-
λαύσω...».

Γιὰ τὴν ἐργασία

Καὶ κατὰ
τοῦ ἀνόμου πλουτισμοῦ
καὶ τῆς τοκογλυφίας*

«Νὰ χαίρεσθε ὅσοι βγάζετε τὸ
ψωμί σας μὲ τὸν κόπο σας, διό-
τι ἐκεῖνο εἶναι εὐλογημένο, κι ἂν
θέλης δῶσε καὶ ὀλίγον ἀπὸ ἐκεῖνο
τοῦ φτωχοῦ. Μὲ ἐκεῖνο ἀγοράζεις
τὸν Παράδεισον».

(*) Περιοδ. «Πρὸς τὴν Νίκη», ἀριθμ. 774/ Αὐγούστος 2014, σελ. 268-269.
Ἐπιμέλ. ἡμετ.